

Ocenjujemo

Gledališče

Federico García Lorca:
Hiša Bernarde Alba

režija **Yulia Roschina**

Gledališče Koper, **SNG Nova Gorica**, Drama SNG Maribor

★★★★★

Lorcovo besedilo o ravno ovdoveli glavi družine Bernardi, ki ima pet za ženitev godnih hčera, vendar jih zaradi zapovedanega in tradicionalnega žalovanja obsodi na osemletno izolacijo, je samosvoj režijski pristop Yulie Roschina dodobra ogolil in dialoge oklestil in razvezal; od predloge tako ostaja materina zapoved, tudi prepoznavni prizori rivalstva med hčerami, ki si nadvse želijo živeti in biti svobodne, predvsem pa se veseliti in družiti, zlasti s Pepetom Romanom, ki se smuka okoli hiše in mu je namenjena najstarejša, tudi najbolj premožna po Bernardinem prvem možu, na veliko grozo in ob zavisti preostalih. Ostale so strasti v hišo zaprtih deklet, nekaterih niti ne več zelo mladih, ostali so odmevi od zunaj o tem, kaj naredi zadržta patriarhalna družba s tistimi, ki prekršijo njene zapovedi in še bolj prepovedi, in te so stroge predvsem glede telesnosti, takšne predzakonske še posebej. Da bi nadoknadili

odsotno, saj Bernarda, ki jo po uvodnem plesnem nastopu z večinoma nemo prezenco odigra Mojca Partlič, nam v postdramski maniri govorno očrtajo novonastalo mučno in neživljenjsko situacijo ter predstavijo vpletene, potem se na Lorcovo predlogo asociacijsko vežejo posamezni prizori in dialogi, pri priredbi je ob režiserki sodelovala tudi dramaturginja Ana Kržišnik Blažica, vendar so v ospredju telesa, kontrasti in gib, ne poetični jezik. Tako na prizorišču, obkroženem s stoli, kar daje vtis posameznih individualnih nastopov ob opazovanju ostalih nastopajočih in občinstva, kar daje občutek skupnosti, katere zunanji obod predstavlja občinstvo, posedeno v dvorano in na oder, gledamo duele in solo nastope, enkrat kostumsko izrazite – scenografka in kostumografka je Vasilija Fišer – v črno-rdečem kontrastu, predvsem pa gibalno izrazite nastope, ki se spogledujejo s špansko plesno tradicijo, s flamenkom, s prepoznavnimi figurami iz bikoborb, in so temu primerno intenzivni in strastni – oblikovalka giba je Ana Pandur. Namesto z besedami hoče uprizoritev v formi, ki je blizu koreodrami in mestoma, tudi po intenzivnosti, spominja na predelave in adaptacije, ki jih je nekdam v slovenskem prostoru najbolj av-

torsko in prepoznavno vnašal Damir Zlatar Frey, z izpostavljanjem zavrtne in od zunaj zablokirane telesnosti prikazati represijo nad živahnimi puncami, obsojenimi na karantensko zaprtost v mračnem dom. Marjuta Slamič, Mirjana Šajinović, Tjaša Hrovat, Eva Kraš in Nika Rozman, slednja tudi kot pianistka in nekakšen konferansje, pojasnjevalec v bikoborski opravi, tako stopajo v simuliran ring, obkrožene z ostalimi, in dajejo plesne komentarje, o družbenih vlogah in telesni ujetosti v njih, o strasteh in brezupu. Njihovi solistični nastopi so izpovedni, ne manjka tekmovalnih, kadar nastopi prerivanje za Pepeta, vse ob avtorski glasbi Branka Rožmana, ki je tokrat zasledoval mediteransko pregret in strasten melos, in zgoščena, intenzivna predstava uspe povzeti sentiment v kratkih, zgoščenih nastopih, ki jih prekinjajo tudi premolki, zamolki, ko se atmosfera še lovi in ustvarja, in zdi se, da ekstenzivirajo sicer polnokrvno uprizoritev. Konec je odmik od izvornika, saj Bernarda Alba pokaže ranljivost in odpuščanje, ki v Lorcovem času ni bilo mogoče, in zadnja podoba je žalujoča, zdaj dvakrat žalujoča mati, ki razume pogubnost nespametnih in tradicionalnih zapovedi, in morda mi z njo.

MATEJ BOGATAJ

Lorcovo besedilo pripoveduje o ravno ovdoveli glavi družine Bernardi, ki ima pet za ženitev godnih hčera.